



Rapport

Datum: 20 februari 2006
Rapportnummer: 2006/060

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat de officier van justitie te Amsterdam op 16 juni 1999 aan ambtenaren van het regionale politiekorps Amsterdam-Amstelland toestemming heeft gegeven om verzoeker aan te houden.

Verzoeker klaagt erover dat de officier van justitie te Amsterdam hem - na afronding van het aanvullende onderzoek door de rechter-commissaris - niet, althans onvoldoende voortvarend heeft geïnformeerd over de beslissing de strafzaak tegen verzoeker niet weer op zitting te brengen.

Beoordeling

Algemeen

1. Het Meldpunt Discriminatie Internet (MDI) deed bij brief van 16 oktober 1998 bij de officier van justitie te Amsterdam aangifte tegen verzoeker ter zake het beledigen van een groep mensen als bedoeld in artikel 137c van het Wetboek van Strafrecht. Het MDI voegde bij die aangifte een print van een uit het Internetarchief Deja.News opgevraagd bericht waarin discriminerende uitspraken stonden en dat was ondertekend met verzoekers naam en dat volgens de 'header' boven het bericht op 19 april 1997 door verzoeker in een nieuwsgroep op het Internet was geplaatst. Die print was op 14 oktober 1998 gemaakt vanaf de harde schijf van de computer waarin het MDI het bericht had opgeslagen. Het MDI drong bij brief van 25 januari 1999 bij de officier van justitie aan op vervolging van verzoeker ter zake het op het Internet aangetroffen bericht en deed op 19 februari 1999 nogmaals aangifte tegen verzoeker.

2. De officier van justitie voerde vervolgens met twee ambtenaren van het regionale politiekorps Amsterdam-Amstelland overleg over de tegen verzoeker gedane aangifte. Op 16 juni 1999 lieten de twee politieambtenaren de officier van justitie weten dat zij gelegenheid hadden om verzoeker als verdachte te horen. De officier van justitie constateerde daarop zelf dat het bericht op dat moment nog steeds te lezen was op het Internet en gaf de twee politieambtenaren opdracht om de verdachte die het bericht kennelijk had geplaatst, aan te houden. De politieambtenaren gaven aan die opdracht uitvoering en hielden verzoeker diezelfde dag aan ter zake overtreding van artikel 137c van het Wetboek van Strafrecht.

3. De politieambtenaren hoorden op 16 juni 1999 verzoeker als verdachte. Volgens de politieambtenaren verklaarde verzoeker daarbij onder andere dat het op het Internet aangetroffen bericht leek op een bericht dat hij lange tijd geleden op het Internet had geplaatst. Hij had dat bericht echter direct weer verwijderd van het Internet en mogelijk had iemand anders het bericht weer op het Internet geplaatst.

4. Verzoeker gaf op 19 juni 1999 een zelfgeschreven verklaring af aan het politiebureau. Daarin bracht verzoeker onder andere naar voren dat hij het door hem op 19 april 1997 in een nieuwsgroep op het Internet geplaatste bericht na zeer korte tijd weer had verwijderd. Hij ontkende dan ook dat het nu nog op het Internet aanwezige bericht door hem was geplaatst en stelde dat het er later op een onregelmatige wijze was geplaatst. Verzoeker voegde bij zijn schriftelijke verklaring een print van een bericht dat op 20 april 1997 in een nieuwsgroep op het Internet zou zijn geplaatst en waarin iemand verzoeker vraagt het bericht nogmaals te plaatsen, daar het volgens de server niet meer bestaat. Die print was op 16 juni 1999 rechtstreeks gemaakt vanaf de pagina van het Internetarchief waarin het betreffende bericht was aangetroffen.

5. Verzoeker stuurde op 18 en 24 juni 1999 brieven aan de officier van justitie. In die brieven wees hij op het op 20 april 1997 op Internet geplaatste bericht en verzocht hij de officier van justitie om nogmaals te worden gehoord en nader onderzoek te laten verrichten. Verzoeker ontving van de officier van justitie geen reactie op dat verzoek.

6. De officier van justitie besloot uiteindelijk op 29 juni 2000 verzoeker te dagvaarden om als verdachte van overtreding van artikel 137c van het Wetboek van Strafvordering voor de meervoudige strafkamer van de rechtbank te Amsterdam te verschijnen. De toenmalige raadvrouw van verzoeker verzocht de officier van justitie op 28 juli 2000 tevergeefs om intrekking van de dagvaarding. De rechtbank schorste tijdens de terechtzitting op 18 augustus 2000 het onderzoek voor onbepaalde tijd en stelde de stukken in handen van de rechter-commissaris ten einde aanvullend onderzoek te verrichten.

7. De rechter-commissaris hoorde op 24 april 2001 de directeur van het MDI. De directeur van het MDI verklaarde onder andere dat het op 19 april 1997 geplaatste bericht na verloop van tijd uit de nieuwsgroep was verwijderd door 'expiring'. Hij merkte daarbij op dat afhankelijk van de 'provider' een bericht na verloop van korte of lange tijd uit een nieuwsgroep verdween. De directeur kon geen verklaring geven voor het feit dat iemand had geschreven dat het bericht op 20 april 1997 al niet meer te vinden was in de nieuwsgroep. Verder gaf hij aan dat het bericht op 18 februari 1999 nog steeds op het Internet te vinden was, zij het niet beschikbaar via de nieuwsgroep maar via Deja.News.

8. De rechter-commissaris hoorde op 28 mei 2001 ook een van de bij verzoekers aanhouding en verhoor betrokken politieambtenaren. Die politieambtenaar verklaarde onder andere dat verzoeker tijdens het verhoor had aangeboden om bij hem thuis op het Internet te kijken, zodat hij kon zien dat verzoeker het bericht enkele dagen na het plaatsen had verwijderd. Hij had dat aanbod afgeslagen omdat hij wel geloofde dat verzoeker de tekst verwijderd had, maar tevens van de officier van justitie had vernomen dat het bericht nog steeds op het Internet stond. De politieambtenaar merkte daarbij op dat hij toen wist dat berichten altijd in onder andere Deja.News blijven staan.

9. Verzoekers toenmalige raadsman vroeg bij brief van 21 juni 2002 aan de officier van justitie of hij de zaak weer bij de rechter aanhangig ging maken. Hij merkte daarbij op dat in geval hij daarover geen bericht ontving, hij bij de rechtbank een verzoek als bedoeld in artikel 36 van het Wetboek van Strafvordering zou indienen. De raadsman berichtte uiteindelijk bij brief van 4 oktober 2002 aan verzoeker dat hij de officier van justitie inmiddels had gesproken en dat die hem had meegedeeld dat hij de zaak niet verder wenste te vervolgen.

10. Verzoeker nam geen genoegen met de mondelinge mededeling dat de zaak niet verder werd vervolgd maar opgelegd ter verjaring. Hij verzocht bij brief van 26 november 2002 de rechtbank te Amsterdam te verklaren dat de tegen hem lopende zaak geëindigd was. De rechtbank wees bij beschikking van 6 februari 2003 dat verzoek toe en verklaarde de zaak voor geëindigd.

11. Verzoeker klaagde bij brieven van 20 oktober 2003 en 26 november 2003 bij het Ministerie van Justitie onder andere over zijn aanhouding en de wijze van beëindiging van de vervolging. De hoofdofficier van justitie te Amsterdam deelde daarop bij brief van 19 januari 2004 mee dat hij die klachten ongegrond achtte. Volgens hem kon de officier van justitie toestemming geven verzoeker aan te houden en had de beëindiging van de vervolging overeenkomstig de wettelijke voorschriften plaatsgevonden. Verzoeker was het daarmee niet eens en wendde zich bij brief van 1 maart 2004 tot de Nationale ombudsman.

I. Ten aanzien van het geven van toestemming om verzoeker aan te houden

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt er in de eerste plaats over dat de officier van justitie te Amsterdam op 16 juni 1999 aan ambtenaren van het regionale politiekorps Amsterdam-Amstelland toestemming heeft gegeven om verzoeker aan te houden. Verzoeker bracht in dit verband naar voren dat hij het door hem op 19 april 1997 in een nieuwsgroep geplaatste bericht destijds direct weer had verwijderd en het door de officier van justitie op het Internet aangetroffen bericht derhalve een (her)publicatie door een derde betrof.

2. De minister van Justitie acht de klacht niet gegrond. De minister van Justitie merkte in dit verband op dat op het moment van aanhouden de verdenking jegens verzoeker gerechtvaardigd was. Volgens hem bestond er op 16 juni 1999 een redelijk vermoeden dat verzoeker zich schuldig had gemaakt aan de belediging van een groep mensen als strafbaar gesteld in artikel 137c van het Wetboek van Strafrecht, nu de officier van justitie op deze datum in een Internetarchief een tekst van verzoeker aantrof die als beledigend kan worden gekwalificeerd. Voorts merkte de minister van Justitie op dat men voor dit feit op heterdaad kan worden aangehouden op het moment van ontdekking van de tekst op het Internet. Desgevraagd gaf de minister van Justitie nog aan dat de officier van justitie

aan de gegeven toestemming om verzoeker aan te houden geen nadere voorwaarden had verbonden.

3. Verzoeker bracht in reactie op het standpunt van de minister van Justitie naar voren dat het op 16 juni 1999 aantreffen van het bericht in een Internetarchief geen ontdekking op heterdaad was, aangezien de officier van justitie al sinds oktober 1998 bekend was met het bericht. Voorts bracht verzoeker naar voren dat wat door de officier van justitie was aangetroffen in het uiterste geval een door het Internetarchief Deja.News gemaakte en nogmaals gepubliceerde kopie was van een jaren eerder door hem uit een nieuwsgroep verwijderd bericht. Verzoeker meende dat hij daarvoor niet strafrechtelijk aansprakelijk kon worden gehouden.

4. De minister van Justitie deelde in reactie daarop mee dat het delict als bedoeld in artikel 137c van het Wetboek van Strafrecht in principe plaatsvindt zolang de uiting in het openbaar wordt gedaan. Hij merkte vervolgens op dat het bekend is dat eenmaal op het Internet geplaatste berichten na verwijdering daarvan elders op het Internet zichtbaar en leesbaar kunnen blijven. Volgens de minister van Justitie moest verzoeker als ervaren gebruiker van het Internet weten dat toen hij het vigerende bericht uit de nieuwsgroep verwijderde, het bericht niet definitief en onherroepelijk van het Internet verdwenen zou zijn. Verzoeker had door het artikel op het Internet te plaatsen dan ook op zijn minst willens en wetens de aanmerkelijke kans aanvaard dat het discriminerende bericht ook na verwijdering raadpleegbaar zou blijven. In de onderhavige zaak was er aldus sprake van een heterdaad situatie en ontstond de strafvorderlijke bevoegdheid om verzoeker aan te houden. De minister van Justitie bleef dan ook bij zijn standpunt dat de klacht ongegrond is.

Beoordeling

5. Op grond van artikel 53 van het Wetboek van Strafvordering (zie Achtergrond, onder 1.) kan de officier van justitie in geval van ontdekking op heterdaad in beginsel ter zake elk strafbaar feit toestemming verlenen om de verdachte aan te houden. Buiten het geval van ontdekking op heterdaad kan de officier van justitie ingevolge artikel 54 van het Wetboek van Strafvordering (zie Achtergrond, onder 2.) die toestemming alleen verlenen ter zake een strafbaar feit waarvoor voorlopige hechtenis is toegelaten. Volgens artikel 128 van het Wetboek van Strafvordering (zie Achtergrond, onder 1.) is van een ontdekking op heterdaad onder meer sprake wanneer het strafbare feit wordt ontdekt terwijl het wordt begaan.

6. Artikel 27 van het Wetboek van Strafvordering (zie Achtergrond, onder 1.) omschrijft overigens de verdachte als degene te wiens aanzien uit feiten en omstandigheden een redelijk vermoeden van schuld aan enig strafbaar feit voortvloeit. Dit artikel stelt aan de mate van verdenking niet de eis van een ernstig vermoeden, maar eist wel dat het vermoeden van schuld moet steunen op feiten en omstandigheden en dat vermoeden

bovendien naar objectieve maatstaven gemeten redelijk dient te zijn. Gezien het feit dat de officier van justitie op 16 juni 1999 in een Internetarchief een bericht heeft aangetroffen waarin discriminerende uitspraken staan en dat niet alleen is ondertekend met verzoekers naam maar volgens de 'header' ook door verzoeker in een nieuwsgroep op het Internet is geplaatst, kon de officier van justitie verzoeker redelijkerwijs aanmerken als de verdachte van het in het openbaar beledigen van een groep mensen als bedoeld in artikel 137c van het Wetboek van Strafrecht (zie Achtergrond, onder 2.).

7. Aangezien voor dat misdrijf ingevolge artikel 67 van het Wetboek van Strafvordering (zie Achtergrond, onder 1.) geen voorlopige hechtenis is toegelaten, heeft de officier van justitie de toestemming om verzoeker aan te houden alleen kunnen verlenen in geval er sprake is van ontdekking op heterdaad. In dit verband kan worden opgemerkt dat het in artikel 137c van het Wetboek van Strafrecht bedoelde strafbare feit wordt begaan indien en zolang de beledigende uitlating in het openbaar wordt gedaan. Uit jurisprudentie van de Hoge Raad (zie Achtergrond, onder 3.) valt op te maken dat de verdachte - anders dan verzoeker wellicht meent - niet alleen strafbaar is indien en zolang de uitlating door hemzelf in het openbaar wordt gedaan, maar ook indien en zolang zijn uitlating door derden in het openbaar wordt gedaan, mits de verdachte het opzet heeft om op die wijze zijn beledigende uitlating te openbaren.

8. Volgens de minister van Justitie heeft verzoeker in deze zaak in elk geval het voorwaardelijk opzet gehad om zijn beledigende bericht via het Internetarchief te openbaren. Hij heeft in dit verband opgemerkt dat het bekend is dat een op het Internet geplaatst bericht na verwijdering daarvan elders op het Internet zichtbaar en leesbaar kan blijven en dat verzoeker als ervaren gebruiker van het Internet dan ook op zijn minst willens en wetens de aanmerkelijke kans heeft aanvaard dat het discriminerende bericht ook na verwijdering raadpleegbaar zou blijven. Aldus heeft de minister van Justitie betoogd dat het in artikel 137c van het Wetboek van Strafrecht bedoelde strafbare feit nog altijd door verzoeker werd begaan op het moment dat de officier van justitie op 16 juni 1999 het beledigende bericht aantrof in het Internetarchief en dat er mitsdien sprake was van een heterdaad situatie en een strafvorderlijke bevoegdheid bestond om verzoeker aan te houden.

9. Hoewel dat betoog de Nationale ombudsman niet onjuist voorkomt, volgt daaruit nog niet dat de door de officier van justitie gegeven toestemming om verzoeker aan te houden behoorlijk was. Het evenredigheidsvereiste houdt namelijk in dat bestuursorganen voor het bereiken van een doel een middel aanwenden dat voor de betrokkenen niet onnodig bezwarend is en dat in evenredige verhouding staat tot dat doel. Dit vereiste brengt met zich mee dat het Openbaar Ministerie en de politie in een opsporingsonderzoek die werkwijze dienen te kiezen die voor een burger het minst bezwarend is en die een zo gering mogelijke inbreuk maakt op zijn persoonlijke levenssfeer.

10. In deze zaak staat vast dat de officier van justitie al in oktober 1998 - via de aangifte van het MDI - bekend was met het via het Internetarchief te raadplegen bericht en uit de 'header' boven het op 16 juni 1999 door hem in het Internetarchief aangetroffen bericht heeft kunnen opmaken dat het al op 19 april 1997 op het Internet was geplaatst. Bovendien laat het zich aanzien dat er geen andere opsporingshandelingen hoefden te worden verricht dan het horen van verzoeker als verdachte. De officier van justitie had in deze zaak aan de toestemming tot aanhouding dan ook ten minste de voorwaarde moeten verbinden dat de politieambtenaren pas daadwerkelijk tot aanhouding zouden mogen overgaan als verzoeker niet vrijwillig op het politiebureau zou verschijnen. Door de politieambtenaren onverkort en zonder bijzondere voorwaarden toestemming te geven om verzoeker aan te houden, heeft de officier van justitie gehandeld in strijd met het evenredigheidsvereiste.

De onderzochte gedraging is op dit punt niet behoorlijk.

II. Ten aanzien van het uitblijven van informatie over het niet voortzetten van de vervolging

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt er in de tweede plaats over dat de officier van justitie te Amsterdam

- na afronding van het aanvullende onderzoek door de rechter-commissaris - hem niet, althans onvoldoende voortvarend heeft geïnformeerd over de beslissing de strafzaak tegen verzoeker niet weer op zitting te brengen. Verzoeker bracht in dit verband naar voren dat hij het niet juist vond dat de officier van justitie de zaak had opgelegd ter verjaring.

2. De minister van Justitie achtte de klacht aanvankelijk ongegrond. Hij merkte in dit verband op dat het Openbaar Ministerie ervan uitging dat het onderzoek van de rechter-commissaris niet was gesloten, daar de officier van justitie van de rechter-commissaris nooit bericht had ontvangen dat dit het geval was. Van onvoldoende voortvarendheid van de kant van de officier van justitie kon derhalve geen sprake zijn. Volgens de minister van Justitie kon dat slechts anders zijn indien van aanvang af duidelijk zou zijn geweest dat verwijzing naar de rechter-commissaris had plaats gevonden voor een of meer met name genoemde onderzoekshandelingen en de officier van justitie, nadat die handelingen waren voltooid geen activiteiten zou hebben gericht om de zaak weer op zitting te brengen, dan wel anderszins af te doen. Desgevraagd merkte de minister van Justitie nog op dat niet meer kon worden achterhaald op welke wijze en wanneer de officier van justitie had gereageerd op de brief van verzoekers toenmalige advocaat van 21 juni 2002. De officier van justitie meende zich te herinneren dat hij in een gesprek met de advocaat had aangegeven dat hij de zaak niet verder wenste te vervolgen en dat was overeengekomen dat de raadsman van verzoeker een procedure als bedoeld in artikel 36 van het Wetboek van Strafvordering zou starten.

3. Verzoeker stuurde in reactie op het standpunt van de minister van Justitie een kopie van een brief die de rechter-commissaris te Amsterdam op 31 mei 2001 aan de toenmalige raadsman van verzoeker had geschreven. Met die brief stuurde de rechter-commissaris kopieën van de door hem gehoorde getuigen en deelde hij mee dat de zaak thans ter verdere behandeling zou worden gestuurd naar de officier van justitie.

4. De minister van Justitie deelde in reactie daarop mee dat uit een in het strafdossier gemaakte aantekening van de griffier kon worden opgemaakt dat de processen-verbaal van de door de rechter-commissaris gehoorde getuigen op 31 mei 2001 in afschrift waren verzonden aan de officier van justitie en verzoeker. Gelet daarop en de door verzoeker toegestuurde kopie van de brief van de rechter-commissaris moest worden aangenomen dat het dossier op of omstreeks 31 mei 2001 aan de officier van justitie was geretourneerd. Hoewel de rechter-commissaris de officier van justitie geen mededeling had gedaan dat het onderzoek was voltooid, had de officier door toezending van het dossier aan hem op de hoogte kunnen zijn dat de rechter-commissaris het nadere onderzoek had afgerond. De minister van Justitie stelde vervolgens vast dat er na 31 mei 2001 gedurende anderhalf jaar geen activiteiten waren verricht om de zaak weer op zitting te brengen dan wel anderszins af te doen en achtte de klacht van verzoeker alsnog gegrond.

Beoordeling

5. Het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking houdt in dat bestuursorganen burgers met het oog op de behartiging van hun belangen actief en desgevraagd van adequate informatie voorzien. Dit vereiste brengt onder ander met zich mee dat zodra de reden van de schorsing van het onderzoek ter terechtzitting in een strafzaak is vervallen, de officier van justitie de verdachte met de nodige voortvarendheid dient te informeren over het verdere verloop van die strafzaak. Dit behoort de officier van justitie in beginsel te doen door de verdachte op te roepen voor een nieuwe terechtzitting. Volgens de Hoge Raad (zie Achtergrond, onder 4.) kan uit het systeem der wet en in het bijzonder de artikel 266 en 320 van het Wetboek van Strafvordering (zie Achtergrond, onder 1.) namelijk worden afgeleid dat in geval het onderzoek ter terechtzitting is aangevangen, een verdachte in het algemeen aanspraak heeft op voortzetting van de procedure totdat een einduitspraak is gegeven. Wanneer de officier van justitie daarentegen na het vervallen van de reden van de schorsing van het onderzoek ter terechtzitting de vervolging niet voortzet, dient hij de verdachte daarover uit eigen beweging en binnen een redelijke termijn te informeren. De officier van justitie dient de verdachte daarbij te wijzen op de mogelijkheid om op grond van artikel 36 van het Wetboek van Strafvordering (zie Achtergrond, onder 1.) het gerecht in feitelijke aanleg de strafzaak - formeel - voor geëindigd te laten verklaren.

6. In deze zaak heeft de rechtbank te Amsterdam op 18 augustus 2000 het onderzoek ter terechtzitting in de tegen verzoeker aanhangig gemaakte strafzaak geschorst ten einde de

rechter-commissaris aanvullend onderzoek te laten verrichten. Voorts staat vast dat de rechter-commissaris dat aanvullende onderzoek op 31 mei 2001 heeft afgerond en de stukken daarna aan de officier van justitie heeft doen toekomen. Deze heeft de zaak vervolgens niet meer op zitting gebracht en heeft pas ruim een jaar later - nadat verzoekers toenmalige raadsman bij brief van 21 juni 2002 aan de officier van justitie had gevraagd of hij de zaak weer bij de rechter aanhangig ging maken - laten weten de zaak niet verder te vervolgen en gewezen op de in artikel 36 van het Wetboek van Strafvordering neergelegde procedure. Naar het oordeel van de Nationale ombudsman heeft de officier van justitie aldus gehandeld in strijd met het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking.

De onderzochte gedraging is op dit punt niet behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de officier van justitie te Amsterdam is gegrond ten aanzien van:

het geven van toestemming om verzoeker aan te houden, wegens schending van het evenredigheidsvereiste;

het uitblijven van informatie over het niet voortzetten van de vervolging, wegens schending van het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking.

Onderzoek

Op 2 maart 2004 en 7 augustus 2004 ontving de Nationale ombudsman verzoekschriften van de heer N. te Amsterdam, met een klacht over gedragingen van de officier van justitie te Amsterdam. Naar deze gedragingen, die worden aangemerkt als gedragingen van de minister van Justitie, werd op 2 augustus 2004 respectievelijk 25 augustus 2004 een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de minister van Justitie verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben. Tevens werd de minister een aantal specifieke vragen gesteld. Tijdens het onderzoek kregen de minister en verzoeker de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. De reactie van verzoeker gaf aanleiding het verslag op een enkel punt te wijzigen en/of aan te vullen. De minister van Justitie gaf binnen de gestelde termijn geen

reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

Verzoekschrift van verzoeker van 1 maart 2004 met bijlagen.

Aanvullend verzoekschrift van verzoeker van 7 augustus 2004.

Standpunt van de minister van Justitie van 18 november 2004 met bijlagen.

Brief van de minister van Justitie van 14 januari 2005, waarin hij ingaat op de door de Nationale ombudsman gestelde vragen.

Reactie van verzoeker van 21 januari 2005 met bijlagen.

Reactie van de minister van Justitie van 8 april 2005.

Nadere reactie van verzoeker van 24 april 2005 met bijlagen.

Nadere reactie van de minister van Justitie van 14 juli 2005.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

1. Wetboek van Strafvordering

Artikel 27, eerste lid

"1. Als verdachte wordt vóórdat de vervolging is aangevangen, aangemerkt degene te wiens aanzien uit feiten of omstandigheden een redelijk vermoeden van schuld aan eenig strafbaar feit voortvloeit."

Artikel 36, eerste lid

"1. Wordt eene vervolging niet voortgezet, dan kan het gerecht in feitelijken aanleg, voor hetwelk de zaak het laatst werd vervolgd, op het verzoek van den verdachte, verklaren dat de zaak geëindigd is."

Artikel 53, eerste en tweede lid

"1. In geval van ontdekking op heeter daad is ieder bevoegd den verdachte aan te houden.

2. In zoodanig geval is de officier van justitie of de hulpofficier bevoegd den verdachte, na aanhouding, naar eene plaats van verhoor te geleiden; hij kan ook diens aanhouding of voorgeleiding bevelen."

Artikel 54, eerste lid

"1. Ook buiten het geval van ontdekking op heeter daad is de officier van justitie bevoegd den verdachte van eenig strafbaar feit waarvoor voorloopige hechtenis is toegelaten, aan te houden en naar eene plaats van verhoor te geleiden; hij kan ook diens aanhouding of voorgeleiding bevelen."

Artikel 67, eerste lid, (oud)

"1. Een bevel tot voorlopige hechtenis kan worden gegeven in geval van verdenking van:

a. een misdrijf waarop naar de wettelijke omschrijving een gevangenisstraf van vier jaren of meer is gesteld;

b. een der misdrijven omschreven in de artikelen 132, 285, eerste lid, 285b, 318, 321, 323a, 326, 326a, 326c, 395, 417bis en 420quater van het Wetboek van Strafrecht;"

Artikel 128, eerste lid

"1. Ontdekking op heeter daad heeft plaats, wanneer het strafbare feit ontdekt wordt, terwijl het begaan wordt of terstond nadat het begaan is."

Artikel 266, eerste lid

"1. Zolang het onderzoek op de terechtzitting nog niet is aangevangen, kan de officier van justitie de dagvaarding intrekken. Hij doet daarvan schriftelijk mededeling aan de verdachte en aan de benadeelde partij."

Artikel 320, eerste lid

"1. In alle gevallen waarin het onderzoek voor een onbepaalde tijd is geschorst, worden, zodra de oorzaak der schorsing is vervallen, de verdachte, de getuigen, deskundigen en tolken, voor zover zij nog niet ter terechtzitting zijn gehoord, opnieuw opgeroepen. De ter terechtzitting verschenen benadeelde partij wordt eveneens opgeroepen indien de rechtbank daartoe termen aanwezig acht."

2. Wetboek van Strafrecht

Artikel 137c (oud)

"Hij die zich in het openbaar, mondeling of bij geschrift of afbeelding, opzettelijk beledigend uitlaat over een groep mensen wegens hun ras, hun godsdienst of levensovertuiging of hun hetero- of homoseksuele gerichtheid, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie."

3. Hoge Raad der Nederlanden, 29 mei 2001, nummer 00074/00, NJ 2001/694

4. Hoge Raad der Nederlanden, 28 februari 1984, nummer 76567, NJ 1984/490